

ции на акумулираните средства, появата на прецеденти на разпиляването им и неадекватното им използване. Както посочва П. Дракър (Дракър, 2000, с.131), "системите, разработени от хора на умствения труд, и особено изпълнителните ръководители, с цел предоставяне на нужната им информация, едва ли могат да бъдат перфектни. Но с течение на времето те непрекъснато се усъвършенстват. А най-добрият тест на една информационна система е липсата на изненади. Ръководителите се приспособяват към събитията, анализират ги, вникват в тях и предприемат необходимите действия още преди те да придобият значимост." Именно предприемането на навременни действия е една от задачите, която може да се реши чрез статистическите показатели.

Основни групи показатели, необходими за надзорната и контролната функция на Комисията за финансов надзор, са показателите за състоянието и динамиката на пенсионните фондове, постъпилите и инвестираните средства и приходите от инвестиции. Тези показатели са нови за статистическата практика в България, тъй като нуждата от оценяването им е породена успоредно с въвеждането на капиталовите пенсионни схеми. Като конкретни примери за показатели, разкриващи състоянието на пенсионните фондове, могат да се посочат броят на пенсионните фондове към определен момент и средно за определен период, средният брой осигурени лица във фонд, размерът на приходите (постъпленията) и разходите (отчисленията) общо за всички фондове и средно на един фонд, както и показателите за структурата на приходите и разходите на пенсионните фондове. Основен източник на данни за оценяването на тези показатели са специализираните справки и счетоводните отчети, които се предоставят в управление "Осигурителен надзор" ежемесечно, на тримесечие и годишно.

За реализиране на контрола върху дейността на пенсионните фондове е удачно да се използват и показатели за финансовата ефективност и стабилност на самите пенсионни фондове. Методиката за оценка на такива показатели не е специфична за пенсионните фондове. Тя е обща за дейността на предприятия, затова тук няма да бъде разглеждана подробно (Петров, 1995; Салин и др., 2000). Основните групи показатели тук са свързани със задлъжнялостта, ликвидността и рентабилността на пенсионните фондове, като във всяка от тези групи се съдържат няколко коефициента, подходящи за изследване на съответната категория.

Конкретни примери за показатели за инвестираните средства, в т.ч. краткосрочни и дългосрочни инвестиции, и приходите от инвестиции са стойностните показатели за размера им към определен момент или средно за определен период. Източник на първичните сведения за оценката им са справките за инвестирането на активите на пенсионните фондове, подава-